

Naturvernforbundet
i Nordre Follo

Statsforvalteren i Oslo og Viken
Postboks 325
1502 MOSS

sfovpost@statsforvalteren.no
toril.hasle@statsforvalteren.no

Klage på vedtak gitt til Rullestadvann-Midtsjøvann senkningslag av Statsforvalteren i Oslo og Viken om utvidet beverjakt

Deres ref. 2019/20509

Naturvernforbundet i Nordre Follo viser til brev av 05.01.2023 fra Statsforvalteren i Oslo og Viken til Rullestadvann-Midtsjøvann senkningslag. I brevet gis det tillatelse til utvidet beverjakt i Rullestادتjern, Midtsjøvann og Nærevann naturreservater.

Vi vil for det første påklage at vi ikke har fått denne saken til høring, og det har derfor ikke vært mulig å svare innenfor den gjeldende frist. Vi er sterkt imot beverjakt i naturreservater, og særlig i hekkeperioden for fugl.

Rullestادتjern, Midtsjøvann og Nærevann ble vernet som naturreservater 02.10.1992, og formålet med vernet er å bevare et viktig våtmarksområde med vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som naturlig er knyttet til området. I reservatet er det strenge bestemmelser for hva som er tillatt av tiltak og aktivitet. Bl.a. er all vegetasjon i vann og på land vernet mot enhver form for skade og ødeleggelse. Videre må det ikke iverksettes tiltak som kan endre de naturgitte forhold, slik som uttak, oppfylling, planering og lagring av masse.

Et viktig mål med å sikre et våtmarksområde som naturreservat er at de naturlige prosessene i størst mulig grad skal foregå uforstyrret av mennesker. Det skal tungtveiende grunner til for å fravike dette prinsippet, særlig i et våtmarkssystem som er tilnærmet intakt. At bekker med utløp i Rullestادتjern får økt vannføring f.eks. ved vårfloem eller i perioder med mye regn er en del av den naturlige dynamikken i et våtmarkssystem og positivt for biomangfoldet. At noe dyrka mark dermed oversvømmes en kort periode må kunne godtas i et naturreservat.

Dette er nødvendig å ha som bakgrunn når man skal ta stilling til søknader om dispensasjon fra verneforskriftene for å gjøre tiltak/inngrep i reservatet. En ting er forstyrrelsen av hekkende fugl, som kan føre til avbrutt hekking, eller at arter forsvinner. Det andre er nedtrækking av biotopen, som ødelegger viktig vegetasjon i vekst. Denne vegetasjonen er viktig både for hekkende og næringssøkende fugl, samt annet vilt.

Grunneiere organisert gjennom ovennevnte senkningslag har tidligere søkt om å få rydde opp i trær og vegetasjon i og over bekkeløp i Rullestad tjern naturreservat. Det framgår av Statsforvalterens brev at det allerede ved flere tidligere anledninger er gjennomført «vedlikehold» på grunn av utglidninger, gjengroing og opprydding etter beveraktivitet. Dette er i seg selv oppsiktsvekkende, og burde mane til forsiktighet med å gi nye dispensasjoner. Det hevdes videre at «Vannføringen er i nedbørrike perioder vesentlig større enn kapasiteten i vassdraget.» Dette er en underlig forståelse av dynamikken i et vassdrag, der vannføringen nødvendigvis vil variere med nedbør og snøsmelting. At bekkene i perioder flommer over, betyr ikke at kapasiteten er for dårlig, men at arealer inntil bekkene får tilførsel av næring/gjødsel som er positivt for kantvegetasjon og dyreliv langs breddene.

Dispensasjonsmuligheten i nml. § 48 skal være en sikkerhetsventil, som skal fange opp uforutsette eller spesielle/særlige tilfeller. Hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt. At vilkårene er oppfylt gir ikke krav på tillatelse. Det er opp til Statsforvalteren å vurdere om søknaden gir grunn til å gi dispensasjon fra verneforskriften i dette tilfelle.

Det følger av nml. § 7 at prinsippene i lovens §§ 8-12 skal ligge til grunn som retningslinjer ved behandling av søknaden. Dette innebærer at kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig. I tillegg skal prinsippene om føre-var, samlet belastning på økosystemet, kostnader ved miljøforringelse og miljøforsvarlige driftsmetoder vurderes.

Vi kan ikke se at forekomst av bever i et naturreservat er spesielt problematisk eller konfliktfylt når formålet med vernet er å bevare et viktig våtmarksområde samt vegetasjon, fugleliv og annet dyreliv som er naturlig knyttet til området. Tvert imot må det være positivt at bever, som er naturlig hjemmehørende i norsk natur, formerer seg og opprettholder en livskraftig bestand i reservatet.

Naturvernforbundet har tidligere protestert på dette. Protesten ble ikke tatt til følge. I stedet ble grunneierens krav imøtekommet med en pengegave fra Statsforvalteren, slik at det kunne bygges en ny tilførselsvei for å gjøre inngrep i reservatet enklere. Vi mener Statsforvalteren her svikter sin oppgave, ved å prioritere grunneierens interesser framfor dyrelivet. Verneverdiene settes til side for en tradisjonell jordbrukstankegang.

Verneforskriftens kapittel VI, som gir Statsforvalteren myndighet til å tillate omfattende tiltak som primært fremmer jordbruk på bekostning av biologisk mangfold og opprettholdelse og utvikling av økosystemer, praktiseres i dag på en uheldig måte. I stedet for å la prosessene i reservatet utvikle seg naturlig, f.eks. ved at bever får opprettholde sin aktivitet, at kantsoner og kantvegetasjon bevares (jf. vannressurslovens § 11) og at bekkeløp ikke blir kanalisert, men får utvikle seg til et naturlig, variert og artsrikt økosystem. Det er heller ingen tvil om at varierte og intakte bekker gir mindre erosjon og dessuten demper flom. At enkelte arealer flommer over i korte perioder vår og høst må absolutt kunne aksepteres i et våtmarksreservat, og vil dessuten gi gode næringsforhold for fugl på trekk.

At også jakt skal være en relevant aktivitet i reservatet er i seg selv absurd, og burde innskrenkes i stedet for å utvides. Rullestadvann-Midtsjøvann senkningslag har i årevis fått sine søknader innvilget med henvisning til unntaksbestemmelsene i Naturforvaltningsloven. Vedtaket blir kopiert opp fra gang til gang. I praksis har grunneierne carte blanche til å overtre ferdselsforbudet midt i beste hekke- og yngletid hvert år.

Det står i tillatelsen at «hjemmelen skal ikke brukes til å utvide rammen for vernevedtaket ved at det rutinemessig gis dispensasjon til tiltak/aktiviteter som i utgangspunktet er forbudt.» I praksis er det jo nettopp dette som skjer. Vi ber om at tillatelsen til utvidet jakt trekkes tilbake, og at det ikke blir gitt slike tillatelser i fremtiden. Naturen er under press, og vi trenger mer vern. Hvis ordet naturreservat skal ha en mening, bør de ville arter – dyr, fugler og planter som naturlig lever der – få utfolde seg fritt.

At beveren utfører sin naturlige aktivitet innenfor et naturreservat kan etter vår mening ikke betegnes som skade. Det står videre at «kunnskapsgrunnlaget i saken skal være tilstrekkelig». Vi kan ikke se at det foreligger noen faktabasert undersøkelse om dette. Her virker det som om vurderingen er overlatt til grunneiernes eget skjønn og praksis.

Naturvernforbundet i Nordre Follo ber også om at det foretas en grundig vurdering og evaluering av dagens praksis og forvaltning av verneforskriften for Rullestad tjern, Midtsjøvann og Nærevann naturreservater. Det ser også ut til å være behov for å gjennomgå verneforskriften med tanke på en revisjon i tråd med moderne naturverntankegang og et økosystemperspektiv i stedet for et jordbrukspreget tankesett.

Med vennlig hilsen

Bjørn Gunnar Ganger, Naturvernforbundet i Nordre Follo

nordrefollo@naturvernforbundet.no

Morten Gaathaug, BirdLife Norge, avd. Oslo/Akershus

morten.gaathaug@gmail.com

leder@oa.birdlife.no

Brevet er sendt som kopi til Nordre Follo kommune